

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Басқармасының сырттай отырысының
2021 жылғы «14» маусымдағы № 557 хаттамасына
қосымша

**«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
төлем жүйесінің
ҚАҒИДАСЫ**

Алматы қ.

2021

Мазмұны

- 1-тарау. Жалпы ережелер
- 2-тарау. Терминдер және анықтамалар
- 3-тарау. Кіріспе
- 4-тарау. Қағиданы өзгерту тәртібі
- 5-тарау. Оператор көрсететін қызметтердің және төлем жүйесінде жүзеге асырылатын операциялардың сипаттамасы және төлем жүйесінің жұмысының кестесі
- 6-тарау. Төлем жүйесіне қатысу талаптары
- 7-тарау. Жүйеге қатысуды тоқтата тұру және тоқтату тәртібі
- 8-тарау. Төлем жүйесінің жұмыс жасау рәсімдері, төлем жүйесінің қатысушыларының оператормен өзара әрекеттесу тәртібі
- 9-тарау. Даулы жағдайларды шешу
- 10-тарау. Құпиялылық
- 11-тарау. Оператор мен қатысушылардың құқықтары мен міндеттері
- 12-тарау. Қатысушының қаржы жағдайына мониторинг жүргізу
- 13-тарау. Ақпараттық қауіпсіздік шараларын сақтау тәртібі
- 14-тарау. Қатысушыға Қағиданы бұзғаны үшін қолданылатын шаралар
- 15-тарау. Төлем жүйесінің қатысушыларының төлем қабілетсіздігін реттеу тәртібі
- 16-тарау. Тәуекелді басқару рәсімдері
- 17-тарау. Қорытынды ережелер

1-тарау. Жалпы ережелер

Осы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ төлем жүйесінің қағидасы төлем жүйесінің жұмыс жасау рәсімдерін, төлем жүйесіне қатысу талаптарын, оператор мен қатысушылардың арасында өзара әрекеттесу талаптарын және Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған басқа талаптарды реттейді.

2-тарау. Терминдер және анықтамалар

Авторизациялық сұрату – эквайердің эмитентке авторизацияны алуға сұратуы.

Авторизациялау – операцияны жүргізуге эмитент ұсынатын рұқсат (төлеу кепілдігін растауды беру), ол эквайердің эмитенттен авторизациялау ұсынылған сома мөлшерінде операция бойынша өтеуін алу үшін негіздеме болып табылады.

Авторландыру лимиті - қатысушы айналысқа шығарған карточкалар бойынша тәулігіне күнделікті операциялардың күтілетін жалпы сомасына тең және жасалған шарттар шеңберінде Банк Банктің төлем жүйесіне қатысушылармен, қатысушы үшін халықаралық төлем жүйелерімен есеп айырысуды жүзеге асыратын карточкалық операциялардың сомасы. Әрбір авторландырылған карточкалық операция осындай карточкалық операция сомасына авторландыру лимитінің мөлшерін азайтады.

Банкомат – төлем карточкасын ұстаушыға қолма-қол ақша алуға және төлем карточкасын пайдалана отырып эмитенттің басқа да қызметтерін пайдалануға мүмкіндік беретін электрондық-механикалық құрылғы.

БСН (банктік сәйкестендіру нөмірі) – эмитенттің карточкалық өнімдері түрлерін анықтайтын 8-таңбалы цифрлық сәйкестендіруші/эквайерге ұсынылатын 6-таңбалы цифрлық сәйкестендіруші.

Карта ұстаушы – картаны эмитентпен жасалған шарттың негізінде пайдаланушы клиент ретіндегі жеке тұлға немесе клиенттің уәкілетті өкілі – жеке тұлға.

Кепілсалым – жүйенің қатысушысы оператордың алдында өзінің ақшалай міндеттемелерін орындау үшін, есеп айырысуларды жүзеге асыру, комиссия төлеу үшін қажетті жүйе қатысушысының басқа банктік шоттарындағы корреспонденттік шотында ақшаның жеткіліксіз болуымен байланысты оператордың қаржы тәуекелін азайту мақсатында ақшаны оператордың шотына арналастыратын міндеттерін орындауды қамтамасыз ету тәсілі.

Карточка немесе карта немесе төлем карточкасы – ақша жөнелтушіге электрондық терминалдар немесе басқа құрылғылар арқылы төлем және (немесе) ақша аударуды жүзеге асыруға бастамашылық жасауға немесе қолма-қол ақша алуға немесе валюта айырбастауды және ақша жөнелтуші мен электрондық төлем құралы эмитентінің арасындағы шартта көзделген басқа да операцияларды жүргізуге мүмкіндік беретін ақпаратты қамтитын төлем карточкасы немесе электрондық төлемнің өзге де құралы.

Клиент - эмитентпен карточканы шығаруға және оған қызмет көрсетуге шарт жасасқан жеке немесе заңды тұлға.

Оператор комиссиясы – төлем қатысушыдан қызмет көрсеткені үшін қатысушымен жасалған шарттарда көрсетілген жүйенің негізгі тарифтеріне немесе тарифтерге сәйкес жүйе шеңберінде алынатын төлем.

Бағдарлау – операцияны жүзеге асырған кезде ақпаратты (авторизацияланған сұратулар/жауаптар және қаржы құжаттарын) қабылдау/тапсыру.

Халықаралық төлем жүйелері (ХТЖ) – қағидаларды, оның ішінде Халықаралық төлем жүйесіне қатысушылармен өзара әрекеттесу арқылы төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруды қамтамасыз ететін бағдарламалық және техникалық құралдар жиынтығын және Халықаралық төлем жүйесінде туындайтын өзара қарым-қатынастар стандарттарын айқындайтын, Сондай-ақ жоғарыда көрсетілген қағидалар мен стандарттардың сақталуын бақылауды және халықаралық төлем жүйесі ішіндегі жанжалды жағдайларды реттеуді жүзеге асыратын ұйым.

Қамтамасыз ету (Кепілсалым және Сақтандыру депозиті) – жүйе қатысушысы оператордың алдында ақша міндеттемелерін орындамаған жағдайда оператордың қаржы тәуекелін азайту мақсатында операторға орналастыратын ақша (жүйе қатысушысының міндеті).

Төлем жүйесінің операторы (жүйе операторы, оператор, Банк, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ) – төлем жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету бойынша қызметті жүзеге асыратын және заңмен белгіленген осындай қызметке қатысты міндеттерді орындайтын «Қазақстан Халық Банкі» АҚ.

Операция – карточка ұстаушы бастамашылық жасаған іс-әрекет (а) оның нәтижесі карточканы пайдалана отырып ақша аударуды жүзеге асыру болып табылады - қаржылық операция; (б) ақша аударумен байланысты емес (балансты сұрату, ДСН – кодты өзгерту және т.б.) - қаржылық емес операция.

Есептер – оператор әр қатысушысы бойынша тараппен келісілген кезең үшін құрайтын және қатысушысына жолданатын стандартты есептер. Көрсетілген есептер клирингтік позициялардың сомалары, жүйе тарифтеріне сәйкес қызмет көрсету үшін комиссиялар сомалары туралы ақпаратты қамтиды.

Карточканың ДСН-коды (ДСН, ДСН-коды) – карточканы ұстаушы операцияны жүргізген кезде өз қолымен қойылған қолдың баламасы ретінде қолданатын карточканың дербес сәйкестендіру нөмірі (құпия код), оның көмегімен карточка ұстаушыны аутентификациялау жүргізіледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ төлем жүйесінің қағидасы (Қағида) – жүйеге қатысу, қызмет көрсету талаптарын және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оператормен анықталатын басқа талаптарды белгілейтін осы Қағида.

Бағдарламалық жасақтама – карточкаларды пайдалана отырып операцияларды және оператор мен қатысушылар арасындағы ақша аударымдарын жүзеге асыру үшін қажетті бағдарламалық-техникалық құралдар, ұйымдастырушылық-техникалық іс-шаралар мен рәсімдер жиынтығы.

Процессингтік ұйым – Қазақстан Республикасының аумағында «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Төлем жүйесінің шеңберінде банкаралық төлемдер процессингін жүзеге асыратын ұйым.

Есеп айырысу орталығы – Жүйе шеңберінде қатысушылардың операциялары бойынша өзара есеп айырысуларды қатысушыларының «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та ашылған шоттары бойынша ақшаны есептен шығару және есепке жатқызу арқылы қамтамасыз ететін «Қазақстан Халық Банкі» АҚ.

Құрылғылар желісі – банкоматтардың, электронды терминалдардың, өзіне-өзі қызмет көрсететін терминалдардың және карточкаларды/карточкалардың деректемелерін пайдалу арқылы операция жасауға арналған басқа құрылғылардың жиынтығы.

«Қазақстан Халық Банкі» төлем жүйесі, Жүйе («Қазақстан Халық Банкі» АҚ ТЖ) – қатысушыларының төлем инфрақұрылымын қамтитын, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ ТЖ қағидасы бойынша өзара әрекеттесетін жүйе операторы мен қатысушылары арасындағы екібағытты хостаралық авторизациялау және клирингтік интерфейс.

Жүйе субъектілері – оператор, қатысушылар.

Сақтандыру депозиті – Жүйе Қатысушысының шотында есеп айырысуларды жүзеге асыру үшін қажетті ақшаның жетіспеушілігіне байланысты Оператордың қаржылық тәуекелдерін төмендету мақсаттарында Жүйе Қатысушысына Операторда Жүйе Қатысушысының сақтандыру жарналарын орналастыру мақсатында ашылған банктік жинақ шоты.

Қатысушының шоты (Шот) – өзара есеп айырысулар үшін қатысушының операторда ашылған банктік шоты.

Жүйенің тарифтері (Тарифтер) – Қатысушыға көрсетілетін қызметтер үшін төлемақы алу көлемі мен тәртібі. Тарифтер оператордың сайтында орналастырылатын негізгі, сонымен қатар қатысушылармен жасалған шарттарда көрсетілетін жеке болуы мүмкін.

Өзіне-өзі қызмет көрсету терминалы – жүйеде рұқсат етілген карталарды қолдана отырып, қолма-қол ақшаны беруді қоспағанда, операцияларды жүргізуге арналған құрылғы.

Трансшекаралық операция – оны орындау кезінде төлеуші немесе алушы Қазақстан Республикасы аумағынан тыс жерде орналасатын және/немесе оны орындау кезінде төлеушіге немесе қаражатты алушыға шетел банкі қызмет көрсететін операция.

СҚП – карточкаларды ұстаушылар сататын тауарлар (жұмыстар, қызметтер) үшін есеп-айырысуға арналған электрондық төлем құралы ретінде қатысушылар карточкаларын пайдалану мақсатында эквайермен шарттық қарым-қатынастар орнатқан сауда және қызмет көрсету пункті.

Қатысушы – оператормен шарт жасасқан, банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асыратын кез келген банк немесе ұйым. Бұл ретте оператор халықаралық төлем жүйелерінің қағидасына сәйкес қатысушылардың жіктемесін жүргізуі мүмкін.

Transactions-файл – қатысушы құратын және бағдарламалық жасақтамада көрсетілген ақпарат пен қатысушының және эквайрингтік желідегі қатысушылардың операторы айналысқа шығарған карточканы қолдана отырып операция жасалған фактіні растайтын бастапқы төлем құжаттарының негізінде операторға жіберілетін қаржылық хабарламалар.

Outgoing-файл – бағдарламалық жасақтамада көрсетілген ақпарат пен қатысушылардың Оператордың эквайрингтік желісінде қатысушының карточкасын пайдалан отырып операция жасалған фактіні растайтын бастапқы төлем құжаттарының негізінде оператор құратын қаржылық хабарламалар.

Таза нетто-позиция – карточкалар нарығының қатысушылары арқылы және халықаралық төлем жүйелері арқылы жасалған мәмілелер бойынша клиринг қатысушыларының қарсы талаптары мен міндеттеріне есеп жүргізу нәтижесі. Көрсетілген мәмілелер бойынша клиринг қатысушыларының міндеттері өзара есепке алу нәтижесінде тоқтатылады (есепке алынған бөлігінде), ал есепке алынбаған бөлігінде өзара есеп айырысу бойынша клиринг қатысушыларының нетто-міндеттері немесе нетто-талаптары ретінде анықталады.

Эквайер – эквайрингті жүзеге асыратын қатысушы.

Эквайринг – карточканы (карточкалардың деректемелерін) пайдалана отырып жасалатын және (немесе) эквайердің клиенті болып табылмайтын карточка ұстаушыларына қолма-қол ақша беру операцияларын, сонымен қатар Қағидаға сәйкес басқа операцияларды жасауды қамтамасыз ету бойынша оператордың және қатысушының қызметі.

Электронды терминал – құрылымдық бөлімшеде немесе қатысушының СҚП-да карточканы пайдалана отырып операция жасауға арналған құрылғы.

Эмиссия – карточка ұстаушыларға операция жасауға арналған карточкаларды шығару бойынша қызмет.

Эмитент – карточканы айналысқа шығаруды жүзеге асыратын қатысушы. Екінші деңгейдегі банктер және ұлттық пошта операторы төлем карточкаларының эмитенттері болып табылады.

Chargeback (Қаржылай талап) – қайтарылатын немесе наразылық құжат, кәсіпкер қызметтерді ұсыну бойынша міндеттемелерді тиісті түрде орындамаған жағдайда, немесе Карточкалық базадағы/электрондық әмияндағы ағымдағы шотынан ақшаны заңсыз, қате есептен шығару жүргізілген банкке клиенттің өтініші түскен жағдайда, эмитенттің төлем карточкасын ұстаушыға даулы транзакцияның сомасын қайтару қажеттілігі туралы қаржылай талабы.

Online-операция – нақты уақыт режимінде эмитенттен авторизация сұратылатын картаны пайдалану арқылы жасалатын операция (on-line режим).

PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) – ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын халықаралық төлем жүйесінің талаптарын біріктірген аталған төлем карталарының индустриялардың қауіпсіздік стандарты PCI SSC кеңесімен әзірленген.

Presentment (қаржы құжаты/бастапқы ұсыныс) – тауарлар мен қызметтерге төлеу бойынша, қолма-қол ақша алу бойынша, валютаны айырбастау бойынша операциялар және карточканы пайдалану арқылы жүзеге асырылатын, Банкпен анықталған талаптарда жасалатын басқа операциялар.

Retrieval Request (іздеу сұрату) – эмитент банктің картоткалық операциялар бойынша растайтын құжаттардың көшірмелерін сұратуы.

Representment (екінші ұсыну) – эквайер банктің дауланатын қаржылық операцияға қаржылық құжатты эмитент банкке ұсынуы.

Reversal/adjustment (толық/ішінара қайтару) – бұл авторизация жүргізілген төлем операциясынан бас тарту рәсімі.

3-тарау. Кіріспе

1. Жүйені ұйымдастыру мақсаты клиенттерге оператор мен қатысушылар Қағидаға сәйкес ұсынатын картоткаларды пайдалана отырып қызмет көрсету үздіксіздігін, тиімділігін және қолжетімділігін қамтамасыз ету болып табылады.

2. Қағида Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, халықаралық төлем жүйелерінің жұмыс жасау қағидасына және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-тың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленген.

3. Қатысушылар Қағидада белгіленген тәртіпке сәйкес Қағидаға қосылады.

4. Қағида барлық қатысушылардың орындауы үшін міндетті болып табылады.

5. Жүйенің қағидасы және негізгі тарифтері көпшілік алдында қолжетімді болып табылады және оператордың ақпараттық-телекоммуникациялық интернет желісіндегі ресми сайтында (www.halykbank.kz) орналастырылады.

4-тарау. Қағиданы өзгерту тәртібі

6. Оператор осы Қағиданы бекітеді, сонымен қатар Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы Қағидамен белгіленген басқа әрекеттерді жүзеге асырады.

7. Оператор Қағидаға бір жақты тәртіпте өзгерістер енгізуге құқылы.

8. Оператор қатысушыға барлық тиісті түрде Қағидада, тарифтерде бекітілген өзгертулер мен толықтырулар туралы тиісті хабарламаны оператордың интернет желісіндегі ресми сайтында (www.halykbank.kz) орналастыру арқылы хабарлайды.

9. Оператор өзіне қатысушыларға басқа қолжетімді құралдарды пайдаланып хабарлау құқығын қалдырады.

5-тарау. Оператор көрсететін қызметтердің және төлем жүйесінде жүзеге асырылатын операциялардың сипаттамасы және төлем жүйесінің жұмысының кестесі

10. Оператор келесі қызмет түрлерін ұсынады және келесі операциялар жүзеге асырылады:

1) процессингтік ұйым арқылы жүйеде операцияларды бағдарлау (карточкадан қолма-қол ақшаны беру, картотканы толықтыру, қолма-қол ақшамен төлемдер жасау және картоткадан және картоткаға аударымдар жасау);

2) оператордың бағдарламалық жасақтамасында қатысушының картоткалық базасын жүргізу (процессинг);

3) қатысушының картоткасын шығаруды және қызмет көрсетуді ұйымдастыру;

4) қатысушылардың және екінші деңгейдегі басқа банктердің операторға қызмет көрсету эквайрингтік жүйесінде жасалған операциялары бойынша қатысушылармен өзара есеп айырысуды жүзеге асыру;

5) қажет болған жағдайда халықаралық төлем жүйесіне кіруді ұйымдастыру;

6) эквайрингтік желі операторының қатысушыға қатысушысыз құрылғылар арқылы қолма-қол ақшаны беруді және/немесе СҚП тауарларды және қызметтерді төлеуге банктік пластикалық халықаралық төлем картоткаларын қабылдауды ұйымдастыру және қолдау;

7) картоткалық базаны жүргізусіз қатысушының картоткаларын дербестендіру бойынша қызмет көрсету;

8) жүйенің шеңберінде қызмет көрсету техникалық мүмкін болған кезде қатысушының сұратуы бойынша басқа қызметтер.

11. Оператор жүйеде 24/7 режимінде қызмет көрсетіп және операция жүргізуді жүзеге асырады.

6-тарау. Төлем жүйесіне қатысу талаптары

12. Қатысушыға қызмет көрсету туралы шешімді оператордың уәкілетті тұлғасы және/немесе органы қабылдайды.

13. Түрлі банктік операцияларды жүзеге асыратын, қатысушы болуға ниетті Банк немесе ұйым келесі критерилерге сәйкес келуі керек:

1) банктік операцияларды жүзеге асыруға Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің қолданыстағы лицензиясы болу керек;

2) қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарын сақтау керек;

3) қатысушы және (немесе) оның лауазымды, үлестес тұлғаларына қатысты кез келген елдің (мысалы, OFAC) немесе халықаралық ұйымның (FATF және БҰҰ-ны қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей) юрисдикциясына сәйкес салынған санкциялардың болмауы;

4) қатысушыны техникалық жабдықтау Қағидада белгіленген жүйеде жұмыс жасаудың техникалық талаптарына сәйкес келуі керек;

5) меншік ақпараттық жүйесіндегі ақпараттың қорғанысын Қазақстан Республикасының заңнамасының және Қағиданың талаптарына сәйкес қамтамасыз ету керек.

14. Қызмет көрсету мәселесін қарастырған кезде қатысушыға келесі міндетті талаптар қойылады:

жалпы талаптар:

1) операторда АҚШ долларында қамтамасыз етуді орналастыру, келесі жағдайларды қоспағанда:

қатысушыда қазынашылық операциялары бойынша белгіленген лимит (settlement лимит) болған кезде, бұл жағдайда сақтандыру депозитін /кепісалымды орналастыру бойынша талаптан бас тарту туралы шешімді оператордың уәкілетті тұлғасы/органы қабылдайды;

егер оператор қатысушының карточкалық базасын жүргізусіз, тек қатысушының карточкаларын дербестендіру бойынша қызметтерді ғана көрсетсе;

оператордың уәкілетті органының шешімі бойынша;

2) келесі жағдайларды қоспағанда, операциялар бойынша өзара есеп айырысуды жүзеге асыру үшін қатысушының операторда қажетті валютада корреспонденттік шоттарды ашу:

оператор қатысушының карточкалық базасын жүргізусіз тек қатысушының төлем карточкасын дербестендіру бойынша;

немесе егер тараптардың уағдаластығы бойынша қатысушының басқа банктегі ашылған ЛОРО шоттары арқылы өзара есеп айырысудың басқа сызбасы анықталса қызметтерді көрсетеді.

Операторда корреспонденттік шоттарды ашу оператордың корреспонденттік шоттарды ашу және жүргізу тәртібін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады;

3) қатысушымен процессингтік ұйыммен процессингтік қызметтерді көрсетуге шарт бекіту. Процессингтік ұйымды оператор өзі таңдайды;

4) қатысушының жылдық есептілігін ұсыну;

5) қатысушының карточкалық бизнесінің дамуы бойынша жақын арадағы 3 (үш) жылғы бизнес-жоспарды ұсыну;

6) қатысушының процессингтік орталығының карточкалардың жүйелерінде сертификациядан өту тәжірибесінің болуы (болғаны жөн);

7) барлық жұмыс уақытында карточкаларды шығарудың жоспарланған минималды көлемі – кемінде 1 000 дана;

8) халықаралық жүйе қатысушысының лицензиясының болуы міндетті (VISA, Mastercard, UPI, басқасы);

9) халықаралық төлем жүйесінің қолданыстағы қағидасын міндетті түрде орындауы (VISA, Mastercard, UPI, басқасы);

10) Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарын сақтау;

оператордың карточкалық жүйесінде қатысушының карточкалық базасын жүргізген кезде және қатысушының карточкасын шығару мен қызмет көрсетуді ұйымдастырған кезде қойылатын техникалық талаптар:

1) банкоматтар оператордың процессингіне D912/NDC+ хаттамасы бойынша қосылуы керек;

2) банкоматтар оператордың процессингі қолдайтын банкомат өндірушілерінің тізімінен болуы керек;

3) POS-терминалдарда OpenWay Systems, EMV, PCIPITS және TQM компанияларының ISO 8583 OpenWay dialect және Secure ISO хаттамаларының қолдауы туралы сертификат болу керек;

4) POS-терминалдар оператордың процессингі қолдайтын POS-терминалдарды өндірушілердің тізімінен болуы керек;

5) төлем карточкаларын қабылдау жабдығы сол сәттегі халықаралық төлем жүйесінің жабдықтары мен бағдарламалық жабдықтарына (БЖ) барлық талап етілетін сертификаттары болуы керек;

6) e-commerce интерфейсі бойынша қосылатын кәсіпкерлер әр нақты жағдайда жеке қарастырылады;

7) таза пластик және ДСН-конверттер халықаралық төлем жүйелерінің талаптарына сәйкес болуы керек және Open Way System компаниясының қолдауы болу керек;

операторға және/немесе қатысушыға және басқа екінші деңгейдегі банктерге қызмет көрсету жүйесінде Қазақстан Республикасында жасалған операциялар бойынша өзара есеп айырысуларды жүзеге асырған кезде қойылатын техникалық талаптар:

1) қатысушылардың процессингтік орталықтарын host-to-host OpenWay dialect интерфейсі қолдау керек. Қатысушылар (немесе қатысушылардың процессингтік орталықтарын бағдарламалық қамтамасыз ету жеткізушілері) OpenWay Systems компаниясында өз процессингтік орталықтарына сертификация жүргізеді;

2) өндірістік пайдалануға қосқан сәтте қатысушысының процессингтік орталықтары халықаралық төлем жүйелерімен сертификатталған болу керек;

3) host-to-host интерфейсі қолдайтын функциялардың тізімін қатысушы өз бетінше анықтайды, бірақ оператордың процессингі қолдайтын функциялар тізімінен аса алмайды;

4) қатысушылар дербес түрде таңдайтын карточкаларды қабылдайтын құрылғының халықаралық төлем жүйесінің талаптарына сәйкес бағдарламалық жасақтамаға және жабдыққа сертификаты болуы керек. Аталған жабдықты өндірістік жүйеге қосу тек халықаралық төлем жүйелерінен қосымша сертификациядан өткеннен кейін ғана жүзеге асырылады;

5) PCI DSS стандартына сәйкес жыл сайынғы тексеріс жүзеге асырылуы керек.

15. Қатысушы операторға тиісті түрде ресімделген құжаттар пакетін ұсыну керек:

1) аталған қызметтер үшін оператордың ішкі нормативтік құжаттарымен бекітілген өтініш-сауалнаманы;

2) ұйымның құжаттарының нотариалды түрде куәландырылған көшірмелерін;

заңды тұлғаның мемлекеттік тіркеу/қайта тіркеу туралы тіркеу органымен жасалған белгімен барлық өзгерістер мен толықтырулары бар жарғы;

бірінші басшыны таңдау (тағайындау) туралы құжаттар және/немесе бірінші басышының орнын басатын басқа тұлғаға бұйрық, заңды тұлғаның атынан тиісті шарттарға қол қоюға құқығы бар тұлғаға сенімхат (қажет болған жағдайда);

заңды тұлғаның мемлекеттік тіркеуі (қайта тіркеуі) туралы куәлігі/заңды тұлғаның мемлекеттік тіркеуі (қайта тіркеуі) туралы анықтамасы;

тиісті шарттарға қол қоюға уәкілетті тұлғалардың мөр таңбасы (мөр бар болған кезде) мен қолының үлгісі бар құжат;

уәкілетті мемлекеттік органмен берілген лицензия;

соңғы тоқсан мен соңғы есептік жыл үшін қаржы есептілігі (салық және басқарушылық) (баланс, пайда мен шығын туралы есеп, ақша қозғалысы туралы есеп, баланс бабын ашып көрсету, аудиторлық есептер (болған жағдайда);

заңды тұлғаның ақшасымен және (немесе) басқа мүлікпен операция жасауға құжаттарға қол қоюға уәкілетті лауазымдық тұлғаның (-лардың) жеке басын куәландыратын құжат (-тар);

Foreign Account tax Compliance Act (FATCA) «Шетелдік шоттарды салықтық бақылау туралы» Америка Құрама Штаттары (бұдан әрі – АҚШ) Заңының және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та Foreign Account tax Compliance Act (FATCA) «Шетелдік шоттарды салықтық бақылау туралы» Америка Құрама Штаттары Заңының талаптарын сақтауға бағытталған рәсімдерді жүзеге асыру қағидаларының талаптарына сәйкес мынадай құжаттар ұсынылады:

өтініш-сауалнаманы толтыру қорытындылары бойынша қатысушыда АҚШ тұлғасының белгілері бар бенефициарлық меншік иесі анықталған жағдайда, қатысушы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та Foreign Account tax Compliance Act (FATCA) «Шетелдік шоттарды салықтық бақылау туралы» Америка Құрама Штаттары Заңының және Common Reporting Standard (CRS) салық мақсаттары үшін қаржылық ақпаратпен автоматты алмасу стандартының талаптарын сақтауға бағытталған рәсімдерді жүзеге асыру қағидаларында көзделген қосымша құжаттарды ұсыну қажет;

FATCA бойынша өтініш-сауалнамада тармақтарды толтыру қорытындылары бойынша АҚШ тұлғасының белгілері анықталған жағдайда қатысушы қосымша Оператордың ішкі қағидаларында көзделген құжаттарды ұсынады;

3) қатысушының карточкалық бизнесінің/эквайрингтік желісінің дамуы бойынша жақын арадағы 3 (үш) жылға бизнес-жоспары;

4) қатысу үлесі 25% және одан көп бенефициарлық меншік иесін анықтау үшін, қатысушыға қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бойынша саясаттың шеңберінде корреспондент банк толтыратын Клиенттің сауалнамасын толтыру керек, сонымен қатар келесі құжатты ұсыну керек:

қатысушының акционері жеке тұлға болған жағдайда – аталған жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттар;

қатысушының акционері заңды тұлға болған жағдайда – құрылтай құжаттары және/немесе бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімінен үзінді-көшірме, заңды тұлғалардың бенефициарлық меншік иелерінің жеке басын куәландыратын құжаттар.

Оператордың қосымша басқа құжаттарды сұратуға құқығы бар.

16. Қатысушының оператормен тиісті шарттарды бекітуі қатысушының ешқандай алусыз немесе шектеусіз Қағиданы толық қабылдады деген мағынаны білдіреді.

17. Оператор ұсынылған құжаттар пакетін күнтізбелік 30 (отыз) күннің ішінде тексереді.

18. Құжаттар пакетін қарастырғаннан кейін оператор қатысушыға қабылданған шешім туралы хабарлама жібереді.

19. Жүйе шеңберінде эмиссия мен эквайринг бойынша қатысушының қызметі, оператордың бағдарламалық жасақтамасында қатысушыны негізгі/бастапқы конфигурациясын техникалық жөндеу/күйге келтіру бойынша қажетті шаралар кешенін өткізгеннен кейін, жүйе таривтеріне сәйкес міндетті төлемдерді төлегеннен кейін, қамтамасыз етуді енгізіп (оператордың уәкілетті органының тиісті шешімін қабылдағаннан кейін) және шартты бекіткеннен кейін мүмкін болады.

7-тарау. Жүйеге қатысуды тоқтата тұру және тоқтату тәртібі

20. Жүйеге қатысуды тоқтата тұру және тоқтату келесі негіздер бойынша мүмкін:

- 1) қатысушының бастамашылығы бойынша;
- 2) оператордың бастамашылығы бойынша;
- 3) тараптардың келісуі бойынша;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Қағидада қарастырылған басқа жағдайларда.

21. Қатысушының бастамашылығы бойынша жүйеге қатысуды тоқтату:

1) қатысушы біржақты тәртіпте жүйеге қатысуды тоқтату туралы шешім қабылдай алады. Осындай шешім қабылдаған жағдайда қатысушы операторға жүйеден шығатын болжалды күнге күнтізбелік 30 күн қалғанға дейін жүйеге қатысуын тоқтату туралы хабарлама жіберу керек;

2) оператор қатысушыдан жүйеге қатысуды тоқтатуы туралы хабарламаны алғаннан кейін оператор шарттарды бұзу бойынша (соның ішінде егер шарт тараптары шартты бұзу туралы келісім жасаса), қатысушының БСН (бсн-дарын) жүйеден шығару бойынша шараларды қолданады;

3) қатысушы қатысуды тоқтатқанға дейін жүйеде қатысушы ретінде қызмет еткен кезеңде оператор мен басқа қатысушылардың алдында туындаған барлық қаржы және басқа міндеттемелерін орындауға міндетті. Бұл ретте мерзімдер халықаралық төлем жүйелерінің қағидаларында белгіленген қолданыстағы регламентке байланысты өзгеруі мүмкін;

4) қатысушының оператор мен басқа қатысушылардың алдында қаржы міндеттемелері болмаған кезде, қатысушының құрылғысының желісінде немесе карточка бойынша соңғы операцияны жасаған күннен бастап күнтізбелік 180 (жүз сексен) күн өткеннен кейін жүйеде қатысуы тоқтатылады. Бұл ретте мерзімдер халықаралық төлем жүйелерінің қағидаларында белгіленген қолданыстағы регламентке байланысты өзгеруі мүмкін;;

5) осы тармақтың 4) тармақшасында көрсетілген міндеттемелерін реттеу мерзімі аяқталғаннан кейін оператор сақтандыру депозитінің/кепілсалымның қолданылмаған қалдығын қатысушыға қатысу аяқталған күннен кейінгі күннен бастап кемінде 3 (үш) жұмыс күннің ішінде қайтарады;

6) жүйеге қатысуды тоқтату қатысушыны жүйеде оның қызметінің шеңберінде туындаған міндеттемелерден босатпайды.

22. Оператордың бастамашылығы бойынша қатысушының жүйеге қатысуын тоқтата тұру немесе тоқтату талаптары.

Оператор қатысушының қатысуын ол Қазақстан Республикасының заңнамасының, Қағиданың талаптарын бұзған жағдайларда, сонымен қатар егер қатысушы өз міндеттерін орындауға қабілетсіз немесе оны қатысушы ретінде өз міндеттерін орындауға қабілетсіз деп санауға қажетті негіздеме болса, сонымен қатар, бірақ бұлармен шектелмей:

1) қатысушының оператор және басқа қатысушылардың алдындағы өз міндетін орындамағанда немесе тиісті түрде орындамаған жағдайда;

2) жүйенің іскерлік беделіне зиян тигізген жағдайда;

3) операциялар бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру үшін, соның ішінде шоттағы ақшасына тыйым салу, шот бойынша операцияларды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тоқтата тұру себебі бойынша қатысушының шотына қойылатын талаптарды қанағаттандыру мүмкін болмаған жағдайда;

4) қатысушы қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында қажетті шараларды жүзеге асырмаған жағдайда;

5) қатысушы жасайтын операцияларды зерделеу процесінде Іскерлік қатынастар Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) немесе терроризмді қаржыландыру мақсатында пайдаланылады деген күдік туындаған жағдайда;

6) қатысушының банктік шоты бойынша операцияларды жүргізуден бірнеше рет бас тартқан немесе банктік шоттары бойынша барлық операцияларды тоқтата тұрған жағдайда;

7) кез келген елдің (мысалы, OFAC) немесе халықаралық ұйымның (FATF және БҰҰ-ны қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей) юрисдикциясына сәйкес қатысушыға және (немесе) оның үлестес тұлғаларына қатысты салынған санкциялар болған жағдайда. Бұл ретте мерзімдер халықаралық төлем жүйелерінің қағидаларында белгіленген қолданыстағы регламентке байланысты өзгеруі мүмкін;;

8) Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Банктің ішкі нормативтік құжаттарында және рәсімдерінде көзделген жағдайда;

9) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің тарапынан жеке банктік операцияларды жүзеге асыруға тыйым салынған, жүйедегі қызметінің шеңберінде қатысушының міндеттерін орындауға кедергі келтірген жағдайда;

10) қатысушының жүйенің жұмыс жасауының үздіксіздігінің бұзылуына әкеліп соқтыратын жағымсыз факторлары анықталған жағдайда;

11) жүйенің жұмыс жасауының қауіпсіздігіне ықпалын тигізетін жүйеде ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптар анықталған жағдайда;

12) 6 (алты) операциялық ай бойынша қатысушының операциялары болмаған жағдайда;

13) оператор сақтандыру депозитін/кепілсалымның белгілеген көлеміне дейін қамтамасыз етуді толықтыру мерзімдерін бұзған жағдайда;

14) қаржы тәуекелдері бойынша іс-шаралар кешенінің негізінде оператормен есептелген қатысушының қаржы жағдайы нашарлаған жағдайда тоқтата тұру немесе тоқтатуы мүмкін.

Оператор қатысушының жүйеде қатысуын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайда, оператор қатысушымен шартты бұзатын болжалды күнге дейін 30 күнтізбелік күн бұрын операторға хабарлама жіберу керек.

Оператор қатысушының жүйеде қатысуын тоқтата тұру туралы шешім қабылдаған жағдайда оператор қатысушыға хабарлама жіберу керек және қатысушы аталған хабарламаны алған күннен бастап жүйеге қатысуын тоқтата тұруға құқығы бар.

23. Қатысушының жүйеде қатысуын тоқтата тұру немесе тоқтату бойынша іс-шаралар:

1) оператор жүйеге қатысуын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайда оператор шешім қабылдауға себеп болған бұзушылықты, сонымен қатар бұзушылық жойылуы керек мерзім көрсетілген хабарламаны қатысушыға жібереді;

2) қатысушының жүйедегі қызметі оператор хабарландыруда көрсеткен бұзышылық жойылған кезде ғана қалпына келтіріледі;

3) бұзушылық белгіленген мерзімде жойылмаса, оператор қатысушының жүйеге қатысуын тоқтату рәсімдеріне бастамашылық етуге құқылы;

4) қатысуын тоқтату туралы шешім қабылдағаннан кейін қатысушы қатысушының қатысуы тоқтайтын күні мен негіздемесін қамтитын хабарлама жібереді;

5) оператор қатысушының БСН (бсн-дарын) жүйеден жою бойынша шаралар қолданады;

6) оператор жүйеде қатысуды тоқтату туралы хабарламаны жіберген күннен бастап жүйеге қатысу тоқтатылған күнге дейінгі мерзімде қатысушы қатысушы ретінде жүйеде қызмет еткен кезеңде оператор мен басқа қатысушылардың алдында туындаған барлық қаржы және басқа міндеттемелерін орындауға міндетті;

7) қатысушының оператор мен басқа қатысушылардың алдында қаржы міндеттемелері болмаған кезде, қатысушының құрылғысының желісінде немесе төлем карточкасы бойынша соңғы операцияны жасаған күннен бастап күнтізбелік 180 (жүз сексен) күн өткеннен кейін жүйеде қатысуы тоқтатылады. Бұл ретте мерзімдер халықаралық төлем жүйелерінің қағидаларында белгіленген қолданыстағы регламентке байланысты өзгеруі мүмкін;

8) осы тармақтың 7) тармақшасында көрсетілген міндеттемелерін реттеу мерзімі аяқталғаннан кейін оператор қатысушы қатысушы ретінде жүйеде қызметін атқарған кезеңде жүйенің барлық субъектілерінің алдында туындаған барлық міндеттемелерін орындағаннан кейін қалған, сақтандыру депозитінің/кепілсалымның қолданылмаған қалдығының көлемінде қамтамасыз етуді қайтарады;

9) жүйеге қатысуды тоқтату қатысушыны жүйеде оның қызметінің шеңберінде туындаған міндеттемелерден босатпайды.

24. Жүйеде қатысуды тоқтатудың сөзсіз талабы:

1) қатысушыдан банктік және басқа операцияларды жасауға лицензиясын немесе бөлек банктік операцияларды жүзеге асыруға лицензиясын қайтарып алу;

2) қатысушыны банкрот (дәрменсіз) деп тану болып табылады.

8-тарау. Төлем жүйесінің жұмыс жасау рәсімдері, төлем жүйесінің қатысушыларының оператормен өзара әрекеттесу тәртібі

25. Оператордың қатысушылармен ақпаратпен алмасуы.

Оператор автоматты режимде:

1) қатысушыдан жергілікті уақыт бойынша 9:00-ден 18:00-ге дейін түскен ақпаратты ағымдағы операциялық күні өңдейді. Ағымдағы күні жергілікті уақыт бойынша 18:00-ден кейін түскен ақпарат келесі операциялық күні өңделеді;

2) қатысушыға арналған халықаралық төлем жүйесінен қатысушының мекенжайына түсетін жіберілген ақпаратты халықаралық төлем жүйелерінің қағидасы мен оператордың технологиялық бағдарламалық жасақтама процестеріне негізделген регламентке сәйкес қабылдайды және өңдейді;

3) халықаралық төлем жүйесінен есептік ақпаратты алғаннан кейін оны қатысушыға жібереді және қатысушыдан ақпаратты алғаннан кейін халықаралық төлем жүйесіне ақпаратты қабылдаған жұмыс күнінен кейінгі келесі бір жұмыс күні ішінде жібереді;

4) қатысушы үшін қатысушының карточкалары бойынша жасалған операциялардың нәтижесі бойынша күн сайынғы есептерді құрайды. Бұл ретте аяқталған жұмыс күнінің күн сайынғы есептері электронды түрде құрылады және қорғалған байланыс арналары арқылы есептік күннен кейінгі күні жұмыс күнінің жергілікті уақыты бойынша 12:00-ден кешіктірмей қатысушыға жіберіледі.

26. Оператор карточкалар жүйесінің қағидасы мен оператордың бағдарламалық жасақтамасының технологиялық процестерімен негізделген тәртіпке сәйкес қатысушының процессингтік ұйым арқылы жүзеге асырылатын транзакция процессингі туралы ақпаратты пайдаланады және оны есепке қосады.

27. Қатысушының қаржы институтын тіркеу:

1) оператордың бағдарламалық жасақтамасының арнайы мәзірінде оператор қатысушының қаржы институтын ашады;

2) оператор қаржы институтында негізгі объектілеріне (клиенттер, келісімшарттар, өнімдер, сервис пакеттері, шоттар сызбасы, оқиғалар, макротранзакция және т.б.) қатысушының қаржы институтына жататындығы туралы белгісін береді;

3) оператор қаржы институтында карточкаларға қызмет көрсету және шығару талаптарының үлгілік талаптарын құруды немесе өзгертуді, пайдаланушылар тобын құруды және қатысушыдан алған жазбаша өтініштерге сәйкес оларға тиісті құқықтарды беруді жүзеге асырады;

4) қатысушылардың түрлі қаржы институттарының арасында операция жүргізу оператор баптайтын бағыттау талаптарымен белгіленеді;

5) оператор пайдаланушылар тобын құрайды және қатысушының ресми сұратуының негізінде тиісті қолжетімділік құқығын береді. Оператор қатысушының сұратуының орындалу мүмкіндігіне талдау жасайды, сұратуды орындау мерзімдерін анықтайды, жүйеде тиісті өзгертулерді жүзеге асырады және жауабын қатысушыларға Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімде жібереді.

28. Карточкаларды шығару:

1) оператордың бағдарламалық жасақтамасының операторы қатысушының карточкаларын шығару және қызмет көрсету талаптарын (параметрлерін), қатысушының эквайрингтік желісінде сауда кәсіпкерліктері мен қызмет көрсету пункттерін құру және өзгерту бойынша жұмыстарды жүзеге асырады;

2) оператор карточкаларды дербестендіру үшін және ДСН-конверттерді басып шығару үшін қатысушыдан таза пластикті және ДСН конверттерін оператордың қоймасына Қабылдау-тапсыру актінің негізінде қажетті көлемде қабылдайды, бұл ретте оператор виртуалды карточкаларды да дайындауы мүмкін;

3) оператор қатысушыға application-файлының форматының сипаттамасын ұсынады және қатысушыдан алған application-файлды өңдеу нәтижесінде және негізінде қатысушының карточкаларын дербестендіреді және ДСН-конверттерін басып шығарады;

4) оператор қатысушыдан application-файлдарын қабылдап және сәтті өңдеген күннен бастап 5 (бес) күннің ішінде қатысушының карточкаларын стандартты түрде дербестендіреді және ДСН-конверттерін басып шығарады;

5) оператор қатысушының жазбаша сұратуы бойынша 2 (екі) жұмыс күнінің ішінде жедел түрде төлем карточкаларына дербестендіруді және ДСН-конверттерді басып шығаруды жүзеге асырады;

6) стандартты және жедел режимде дербестендірілген карточкалардың/ДСН-конверттерінің саны оператордың қолданыстағы негізгі тарифтері мен қатысушы шартта көрсеткен тарифтерге сәйкес негізінде шот-фактура құрылатын есептік айда көрсетілген процессингтік қызметтер бойынша есепте көрсетіледі;

7) application-файлдарды және эмбоссинг-файлдарды оператор операциялық күні жергілікті уақыт бойынша 16:00-ге дейін алынған болса, ағымдағы операциялық күні қабылдайды;

8) application-файлын өңдегеннен кейін оператор өңдеу нәтижелері туралы ақпаратпен response-файлды құрайды және сол әдіспен өңдеген сәттен бастап бір операциялық күннің ішінде response-файлды қатысушыға жібереді. Сондай-ақ оператор мен қатысушы келіскен оператордың желілік ресурсына эмбоссинг-файлдарды төлем карточкаларын әрі қарай дербестендіру үшін жіберу мүмкін;

9) дербестендірілген, сонымен қатар жарамсыз және пайдаланылмайтын төлем карточкалары мен ДСН-конверттерін оператор Қабылдау-тапсыру актінің және сенімхаттың негізінде қатысушының уәкілетті қызметкерлеріне операциялық күннің ішінде береді. Бұл ретте қатысушының дербестендірілген/жарамсыз карточкаларын Қазақстан Республикасынан тыс жерге тапсыру/жіберу курьер қызметі арқылы немесе тараптардың уағдаластығы бойынша басқа тәсілмен жүзеге асырылады.

10) төлем ұйымдары үшін карточкаларды шығару Эмитент банк пен төлем ұйымы арасында жасалған шарттың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

29. Оператор карточкалық базаны жүргізу қызметтерін көрсететін қатысушыға қызмет көрсету құрылғыларымен жұмыс:

1) оператордың бағдарламалық жасақтамасында қатысушының эквайрингтік желісіне қызмет көрсету үшін оператор қатысушының меншігі болып табылатын және қатысушының атынан орнатылатын қызмет көрсету жабдықтарын іске қосады;

2) оператор СҚП келісімшартын, қолма-қол ақша беру пунктін ашу (іске қосу) үшін, сонымен қатар қатысушының өзіне-өзі қызмет көрсету құрылғысын қосу үшін, келісімшартты және/немесе құрылғыны іске қосу үшін қажетті деректер көрсетілген келісілген деректерді қабылдау-тапсыру арнасы бойынша жіберілетін қатысушының өтінімін өңдейді;

3) оператор қатысушыдан қызмет көрсету құрылғыларын қосу бойынша қажетті дайындау жұмыстарының барлығын жүзеге асыруды талап етуге құқылы (байланыс желілерімен қамтамасыз ету, жалға берушімен шарттарды бекіту және т.б.);

4) оператор қатысушының қызмет көрсету құрылғысын іске қосуға өтінімі негізінде оператордың бағдарламалық жасақтамасында келісімшартты ашады, орнатылатын қызмет көрсету құрылғысына сәйкестендіру нөмірін (ID) береді;

5) қатысушы POS-терминалды бағдарламалауды және қосылатын ақша беру пунктінде немесе сауда және сервис пунктінде орнатуды, сонымен қатар қосылған орындарға әрі қарай эквайрингтік қолдау көрсетуді дербес түрде жүзеге асырады;

6) оператор қатысушының өтінімінің негізінде телекоммуникациялық баптауларды, орналасу орындарын өзгерту, купюраны ірілендіруді және қатысушының қызмет көрсету құрылғылары бойынша басқа өзгерістерді жасайды;

7) қатысушының қызмет көрсету пунктінде қатысушы қызмет көрсету құрылғысын дербес түрде орнатады;

8) оператордың жауапты қызметкері POS-терминалдарын орнатқан кезде қашықтан динамикалық жүктеу арқылы құрылғыға криптографиялық кілттерді құюды жүзеге асырады;

30. Қатысушы PayMe mPOS-терминалдарын пайдаланған кезде қатысушы мен PayMe ынтымақтастығы келесі тәртіпте жүзеге асырылады:

1) қатысушының кәсіпкерлері/қатысушы өз бетінше PayMe mPOS-терминалдарын сатып алады. Кейін қатысушы операторға мобильді терминалдарын тіркеуге өтінімді жүргізеді;

2) оператордың бағдарламалық жасақтамасында оператор терминалдарға сәйкестендіру нөмірлерін (ID) береді;

3) оператордың бағдарламалық жасақтамасында тіркеу аяқталғаннан кейін оператор mPOS-терминалды тіркеу рәсімінің аяқталуы туралы хабарлама жібереді;

4) mPOS-терминалды іске қосқаннан кейін қатысушының кәсіпкері дербес түрде www.pay-me.kz сайтында өтінім қалдырады, кейін PayMe аталған өтінімді іске қосады;

5) қатысушының кәсіпкері PayMe сервисі арқылы транзакция жүргізген кезде транзакция туралы деректер эмитентке жіберіледі. Бұл ретте қаржы құжатын қатысушыға оператор халықаралық төлем жүйесімен қолданыстағы байланыс арнасы арқылы немесе «Қазақстан Халық Банкі» АҚ төлем жүйесі арқылы жібереді;

31. Қатысушының POS-терминалды пайдалана отырып жасалатын СҚП операциялары оператордың бағдарламалық жасақтамасында тіркеледі.

32. Күн сайынғы банкаралық есептеулер:

1) оператор жүйедегі құжаттардың негізінде оператордың эквайрингтік желісінде жасалған қатысушының, басқа қатысушылардың немесе екінші деңгейдегі банктерде жасалған outgoing-файлын құрайды және қатысушыға жібереді;

2) қатысушы жүйедегі құжаттардың негізінде қатысушының эквайрингтік жүйесіндегі оператордың, басқа қатысушылардың, екінші деңгейдегі банктердің карточкалары бойынша жасалған операциялар бойынша transactions-файлын құрайды және операторға жібереді;

3) тараптардың әр қайсысы басқа тарапқа операция жасалған күннен кейінгі екі жұмыс күнінен кешіктірмей, алдын ала келісілген деректерді жіберу арнасы бойынша мағынасы ашылған түрде ақпарат файлдарын жіберуге міндетті;

4) оператор қатысушы үшін қатысушының төлем краточкалары бойынша өңделген операциялар, сонымен қатар қатысушының эквайрингтік жүйесіндегі операциялар бойынша күн сайынғы есептерді құрайды;

5) қатысушыға өтіп кеткен жұмыс күні үшін күн сайынғы есептер электронды түрде құрылады және есептік күннен кейінгі жұмыс күні жергілікті уақыт бойынша 12-ден кешіктірмей ұсынылады;

6) қатысушылармен нетто-позицияларды (барлық комиссияны есепке ала отырып) есептеу/есептен шығару бойынша төлем құжаттары оператордың бағдарламалық жасақтамасында операциялық күннің соңында автоматты режимде құрылады;

7) оператордың бағдарламалық жасақтамасында оператор төлем құжаттарының босатылуын және есептердің қатысушылардың ашық шоттары арқылы өтуін тексереді;

8) оператор қатысушылармен есеп айырысуларды операторда осы мақсатта арнайы ашылған шоттар арқылы жүзеге асырады;

9) оператор қатысушылардың карточкалары бойынша операциялардың авторизациялау көлеміне шектеу қоюды қарастыруы мүмкін. Осындай шектеу қоюдың күшіне ену талаптары мен мерзімдері қатысушыға жіберілген жеке жазбаша хабарламаларда ескеріледі;

10) есептелген таза позицияның негізінде (барлық комиссияны есепке ала отырып) оператор тиісті валютада қатысушының шоттарын дебеттеу арқылы ақшаны алады немесе тиісті валютада қатысушының шоттарына ақша аударуды жүзеге асырылады;

11) егер есеп айырысу күні қатысушы өзінің шотында қажетті ақша сомасының болуын қамтамасыз етпеген болса немесе оператордың ұсынған шотын өтемеген болса, онда оператор сол күні қатысушының бекітілген шоттары бойынша міндетін бұзғаны туралы жазбаша хабарлама жібереді. Хабарламада өзара есептесулерді жүзеге асыру үшін қажетті сома көрсетіледі;

12) қатысушы өзінің шотын толтырған/оператор ұсынған шотты өтеген күні (оператордың ұсынған шотын өтемеген/шотта қажетті ақшаның болуын қамтамасыз етпеген сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күнінің өткені бойынша толықтыру жасалған жағдайда) оператор қатысушылармен жасалған шарттың өзара есептесуді жүзеге асыру үшін оператордың ұсынған шотын төлемегені үшін/қажетті сомамен қамтамасыз етпегені үшін қойылған талаптарға сәйкес өсімпұл сомасын есептейді және өсімпұлдың есептелген сомасын хатпен қатысушыға жібереді. Бұл ретте өзара есептесулер файлдарды қатысушыға жіберген күннен кейінгі күні шетел валютасында жүзеге асырылады;

13) қатысушы 1 (бір) жұмыс күнінің ішінде операциялар бойынша берешегін өтеу үшін қажетті сомамен қамтамасыз етпеген жағдайда немесе оператор ұсынған шотты төлемесе, оператор қатысушымен бекітілген шартқа сәйкес ақшаны қатысушының қамтамасыз ету шотынан алады;

14) қамтамасыз ету шотынан ақшаны алғаннан кейін, оператор сол күні қатысушыға ақшаның алынғаны туралы хабарламаны жібереді және қатысушыға қамтамасыз етуді толтыру қажеттілігі туралы жазбаша түрде хабарлайды;

15) қатысушы шартпен белгіленген мерзімде қамтамасыз етуді толтырмаған жағдайда, оператор:

келесі жұмыс күні қатысушыға оператордың уәкілетті тұлғасының қол қоюына шарттарды орындамағаны туралы және қамтамасыз етуді толтыруға қажетті сомаға тұрықсыздық төлемі есептелгені туралы хат жібереді, сонымен қатар авторизация тоқтатылғаны туралы хабарлайды;

қатысушы қамтамасыз етуін толтыруға қажетті және/немесе операциялар бойынша өзара есеп айырысуларды жүзеге асыруға қажетті сомамен қамтамасыз етпеген күннен бастап күнтізбелік оныншы күні оператор процессингтік ұйымға тоқтатылғаны туралы хабарлайды:

қатысушыға аталған қызмет түрін көрсеткен жағдайда карточкаларды дербестендіру және ДСН-конверттерін өндіру;

қатысушыға халықаралық төлем жүйесінде демеушілік қолдау көрсеткен жағдайда халықаралық төлем жүйесіне операцияларды маршруттау;

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ жүйесі бойынша қатысушылардың және оператордың желісінде авторизациялар;

қатысушының эквайрингтік желісінде жасалатын оператордың бағдарламалық жасақтамасы арқылы операцияларды авторизациялау;

қатысушының қамтамасыз етуін толтыру қажеттілігі туралы және/немесе операциялар бойынша қара есеп айырысуларды жүзеге асыру үшін қатысушыға жазбаша хабарлаған күннен бастап күнтізбелік 15-ші (он бесінші) күні қатысушымен бекітілген шарттарды бұзады;

16) қатысушы қамтамасыз етуді шартпен белгіленген мерзімі өткеннен кейін толтырған кезде, оператор шарттың талаптарын орындамаған фактілі күндер үшін өсімпұл сомасын есептейді және қатысушыға өсімпұлды өтеу қажеттілігі туралы жазбаша хабарлама жібереді, бұл ретте оператор өзіне өсімпұлды ұсынбау құқығын қалдырады;

17) операторға мүлікті таратуға уақытша шектеу қойылғаны туралы актілер, мемлекеттік органдардың және (немесе) лауазымды тұлғалардың банктік шот бойынша шығыс операцияларын тоқтату туралы шешімдер және (немесе) өкімдер, сонымен қатар қатысушының екінші деңгейлі банктердегі банктік шоттарындағы ақшасына Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес тыйым салынғаны туралы актілер түскен кезде, оператор сол күні электронды пошта арқылы аталған ақпаратты қатысушыға жеткізеді;

18) ақпаратты алған сәттен бастап 1 (бір) жұмыс күні өткені бойынша алынбаған мүлікті таратуға уақытша шектеу қойылғаны туралы актілер, мемлекеттік органдардың және (немесе) лауазымды тұлғалардың банктік шот бойынша шығыс операцияларын тоқтату туралы шешімдер және (немесе) өкімдер, сонымен қатар қатысушының шоттарындағы ақшасына тыйым салынғаны туралы актілер бары анықталған жағдайда, келесі 2 (екі) жұмыс күнінің ішінде оператор:

қатысушыға қызмет көрсету тоқтатылу мүмкіндігі туралы хабарлайды;

тыйым алынған сәтке дейін қатысушыға қызметтерді ұсынудың тоқтатылуына бастамашылық етеді;

19) оператордың уәкілетті тұлғасы аталған мәселе бойынша оң шешім қабылдаған жағдайда, оператор қатысушыға қызметті көрсету тоқтатылғаны туралы хабарлама жібереді;

20) бұрын қатысушыға операциялары тоқтатылған жағдайда, онда операторға Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес екінші деңгейдегі банктердегі қатысушының шоттарындағы ақшаға салынған тыйым алынғаны туралы тиісті түрде ресімделген құжат түскеннен кейін, оператор сол күні қатысушыға қызметті көрсетуді қалпына келтіруге бастамашылық етеді және қатысушыға қызметті көрсету қалпына келтірілгені туралы хабарлайды.

33. Көрсетілген процессингтік қызметтерге ай сайынғы есептеулер.

Оператор қатысушыға соңғы 3 (үш) айда көрсетілген қызметтер бойынша есептердің орташа арифметикалық деректердің негізінде есептік айдың соңғы жұмыс күні:

1) оператордың кіріс шоттарына операторда ашылған қатысушының корреспонденттік шоттарынан ақшаны тікелей дебеттеу арқылы тіркелген көлемдерімен комиссияны кассалық әдіс арқылы есептен шығарады немесе операторда шоты жоқ қатысушыға шот ұсынады;

2) көлемі көрсетілген қызметтердің шамасына байланысты есептелетін, ҚҚС салынатын және ҚҚС салынбайтын комиссиялар бойынша комиссияны оператордың кіріс шоттарына есептелген талаптар шотынан ақшаны тікелей дебеттеу арқылы есептеу әдісіне сәйкес алады;

3) жүйе тарифтеріне немесе қатысушының шартында көрсетілген тарифтерге сәйкес ҚҚС салынатын, көрсетілген қызметтер үшін ағымдағы есептік айға Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің «Электронды шот-фактуралар» ақпараттық жүйесі арқылы электронды түрде шот-фактураны ұсынады.

Оператор көрсетілген қызметтер бойынша соңғы есептің негізінде, есептік айдан кейінгі айдың 15-күніне дейін Банктің комиссия сомасын есептейді және қажет болған жағдайда өткен есептік айдың ішінде қатысушыға көрсетілген қызметтер үшін артығымен есептелген сыйақы сомасын қайта есептейді немесе қосымша есептейді. Қатысушының корреспонденттік шотын тікелей дебеттеу арқылы операторға тиесілі комиссия сомасын комиссия бойынша есептелген талаптардың есебінен теңгеде алады немесе операторда шоты жоқ қатысушыға шот ұсынады. Оператор көрсетілген қызметтер бойынша егжей-тегжейлі есепті құрайды және көрсетілген қызмет сомасы өзгерген жағдайда ҚҚС салынатын процессингтік қызметтер бойынша қосымша электронды шот-фактураны құрайды. «ҚҚС-сыз» белгісімен, карточкаларды дербестендіріп және ДСН-конверттерін өндіргені үшін - Қатысушылар (бейрезиденттер) үшін шарттардың талаптарына сәйкес ҚҚС салынбайтын қызметтер бойынша электронды шот-фактураны ұсынады.

Оператор халықаралық төлем жүйелерінің порталдарына арнайы ресімделген қолжетімділік арқылы қатысушылар бойынша шоттар (invoice) қалыптастырады, олар халықаралық төлем жүйелері оператордан алып қойған сомаларды қатысушылардың шығыстарына жатқызу үшін негіз болады. Қалыптастырылған шоттардың (invoice) негізінде оператор халықаралық төлем жүйесінің операторынан өткен ай үшін АҚШ долларымен есептен шығарылған сомалар бойынша деректер жиынтығын дайындайды және деректер жиынтығының негізінде қатысушының шотын тікелей дебеттеу жолымен қатысушы үшін оператордан есептен шығарылған сомаларды алып қоюды жүргізеді немесе операторда шоты жоқ қатысушыға төлеуге шот қояды.

9-тарау. Даулы жағдайларды шешу

34. Оператор халықаралық төлем жүйесінің нормаларының, қағидасының және ұсыныстарының шеңберінде, сонымен қатар өзінің тәжірибесінің негізінде сақтауға міндетті талаптарды және ұсыныстарды белгілейді, оларды қатысушыға келесі жағдайлар:

1) басқа банктердің эквайрингтік жүйелерінде қатысушының карточкаларын ұстаушыларының операциялары бойынша туындайтын даулы жағдайларды реттеу;

2) қатысушының эквайрингтік желісіндегі басқа банктердің карточкаларын ұстаушылардың операциялары бойынша туындайтын даулы жағдайларды реттеу бойынша жібереді.

35. Қағиданың 34-тармағында көрсетілген даулы жағдайларды реттеуді қатысушылар өз бетінше халықаралық төлем жүйелерінің қағидасын басшылыққа ала отырып жүзеге асырады.

36. Даулы жағдай туындаған кезде өз бетінше реттеу бойынша әрекеттерді жүзеге асыра алмайтын қатысушы операторға реттеуге қажетті шаралар көрсетілген хабарландыруды жібереді. Бұл ретте оператор, егер қатысушы осы әрекеттерді жүзеге асыра алатын жағдайда болса, қатысушыға оның хабарламасы бойынша әрекеттерді орындаудан бас тартуға құқылы.

37. Қатысушының жазбаша хабарламасында келесі міндетті мәліметтер көрсетілген: карточканың нөмірі (қорғалмаған жіберу әдістері арқылы жіберген кезде – қысқарған түрде), карточка ұстаушының аты мен тегі (карточка ұстаушының операциялары бойынша), операция күні, сауда кәсіпкерлігі туралы немесе қызмет көрсету пункті бойынша деректер, операцияның сомасы және валюта, эквайердің сәйкестендіру нөмірі, сонымен қатар оператор даулы жағдайларды реттеу үшін қабылдайтын шаралар – іздеу сұратуының коды/іздеу сұратуының жауабының коды (RETRIEVAL REQUESTS REASON CODE), хабарлама мәтіні (MMT/MEMBER MESSAGE TEXT), қаржылай талаптың коды/қарсы қаржылай талаптың коды (CHARGEBACK REASON CODE/REPRESENTMENT REASON CODE), алаяқтық тұрпатының коды (FRAUD TYPE REASON CODE) нақты көрсетілген. Бұл ретте көрсетілген шаралар даулы жағдайдың тұрпаты мен оны реттеу кезеңіне байланысты халықаралық төлем жүйелерінің қағидасының талаптарына сәйкес келуі керек.

38. Халықаралық төлем жүйелерінің қағидасына сәйкес даулау тек қатысушының карточкасын ұстаушының өтінішінің көшірмесі болғанда ғана мүмкін болған жағдайда, қатысушы операторға қатысушымен куәландырылған, қатысушының карточкасын ұстаушының өтінішінің көшірмесін жібереді.

39. Оператор даулы жағдайларды реттеуді, тәуекелді басқаруды қатысушының уәкілетті тұлғасы белгілеген қатысушының жауапты қызметкерімен бірге қатысушының карточкасын шығарған және қызмет көрсеткен кезде жүзеге асырады.

40. Қатысушының кінәсінен оператордың эмитент және сондай-ақ эквайер ретінде (халықаралық төлем жүйесінің алдында қатысушы үшін оператор шығатын қатысушының эквайрингтік желісінде туындаған даулы жағдайлар бойынша) ұшыраған барлық шығыстары, соның ішінде тұрақсыздық төлемі күн сайынғы банкаралық есептесулердің шеңберінде қатысушыға қатысты.

41. Төлем/аударым бойынша нұсқауды қайтарып алу (chargeback реттеу):

1) қатысушымен жасалған қаржылық транзакция нақты емес деп танылуы мүмкін, яғни эмитент өтеуден бас тартуы мүмкін немесе халықаралық төлем жүйесінің қағидасына сәйкес эквайерге chargeback ұсынуы мүмкін;

2) chargeback даулы цикл өзіне бастапқы chargeback және егер қажет болса екінші ұсыну арбитражды chargeback және арбитражды қамтиды;

3) бастапқы chargeback даулы сомасын реттеу үшін уақытша шектеулер күнтізбелік 180 (жүз сексен) күнді құрауы мүмкін;

4) эмитент эквайер ұсынған сомадан асатын транзакция сомасына chargeback ұсына алмайды, бірақ эмитент толық транзакция сомасынан төмен сомаға chargeback ұсына алады;

5) егер chargeback USD/EUR есептесу валютасында болса, chargeback эквайер бастапқыда ұсынған транзакция сомасынан көп сомада болуы мүмкін;

6) chargeback, егер мұндай наразылық төлем жүйелерінің қағидаларында айтылған және/немесе тиісті талаптар сақталған жағдайларда даулануы мүмкін. Representment операциясын қайтадан ұсыну мерзімі халықаралық төлем жүйелерінің қағидасымен реттелуі мүмкін;

7) chargeback/даулы жағдайларды бақылау және мониторинг жүргізуді оператор бөлімшелері/дауларды шешу бойынша қатысушы халықаралық төлем жүйесі қағидасының талаптары мен стандарттарына сәйкес жүзеге асырады;

8) қос chargeback, қате chargeback жасалған жағдайда оператор/қатысушы қате chargeback жасалғаны туралы факті анықталғаннан кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей қате chargeback сомасына reversal жасайды.

42. Reversal/adjustment рәсімі қаржы транзакциясын құрғаннан кейін жүргізіледі. Оны жасау дегеніміз төлем операциясы жасалған шотқа ақшаны толық/ішінара қайтару дегенді білдіреді. Төлем краточкасын ұстаушы эквайердің және эмитенттің файлдық айырбастауынан кейін қайтарым алады.

10-тарау. Құпиялылық

43. Құпия ақпарат ретінде қолжетімділігі шектеулі, соның ішінде қатысушылардың/оператордың құпия ақпаратын қамтитын, инсайдерлік ақпарат, сонымен қатар қатысушыға/операторға жататын, оны ұсыну формасына тәуелсіз, ашатын тараппен қабылдаушы тарапқа берілетін кезкелген ақпарат. Құпия ақпаратқа негізделген немесе оны қамтитын кезкелген есептер, талдаулар және анықтамаларда құпия болып табылады және құпия ақпарат деп танылады.

44. Жүйедегі қызметінің шеңберінде ақпараттың құпиялығын, толықтығын және қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін оператор және қатысушылар араларында ақпараттық алмасу жасаған кезде құжатты құрған тараптардың электронды қолын пайдалану арқылы қол қойылған, қорғалған түрде құжаттарды тапсыруға мүмкіндік беретін қорғалған байланыс арналарын пайдалануға міндетті.

45. Қабылдаушы тарап ашатын тараптың жазбаша келісімісіз (шешімі) құпия ақпаратты үшінші тұлғаларға жариялауға немесе басқаша түрде жариялауға құқығы жоқ, Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Қағидада қарастырылған жағдайды қоспағанда.

46. Оператор және қатысушылар жүйеде қызметін жүзеге асырған кезде пайдаланатын және қабылдайтын ақпараттың құпиялылығын сақтау міндеттемесін қабылдайды және ашатын тараптың алдын ала жазбаша келісімісіз өзінің қарастыруы бойынша және осындай ақпарат жүйедегі қызметіне қажетті және құпия ақпаратпен жұмыс жасауға рұқсат берілген қызметкерлерге саналы қажеттілігін ескере отырып тапсыруға құқылы.

47. Қабылдаушы тарап құпия ақпаратқа қолжетімділік алған өз қызметкерлері мен басқа тұлғалардың әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін жауапкершілік арқалайды.

48. Қабылдаушы тарап құпия ақпаратты жариялағаны үшін, сонымен қатар қабылдаушы тараптардың кінәсі бойынша орын алған, құпия ақпаратты санкциясыз пайдаланғаны үшін жауапты.

49. Қабылдаушы тарап ашатын тарапқа құпия ақпаратты жариялау нәтижесінде немесе қабылдаушы тараптың кінәсі бойынша санкциялаусыз пайдаланғанының нәтижесінде шығынды өтеуге міндетті.

50. Оператор және қатысушылар оператордың ақпаратты өңдеу және сақтау бойынша қызметі осындай ақпаратқа қарсы олардың талаптарын және құпиялылыққа қойылатын талаптарды бұзбайды.

51. Қатысушылар оператордың алдын ала жазбаша келісімісіз үшінші тұлғаларға бағдарламалық, техникалық және жүйеде жұмыс жасауға арналған басқа шешімдердің болуы және (немесе) мағынасы туралы ақпаратты жарияламауға міндеттенеді.

52. Қатысушы құпиялы ақпаратты жарияламау бойынша міндеттемелердің кез келген негізі бойынша жүйеден шыққан кезде жүйеден шыққан күннен бастап 5 (бес) жылдың ішінде сақталады.

11-тарау. Оператор мен қатысушылардың құқықтары мен міндеттері

53. Оператор:

1) Қағиданы белгілеуге, қатысушылардың оларды сақтауын ұйымдастыруға және бақылауды жүзеге асыруға;

2) қатысушыларға қызмет көрсетудің үздіксіздігін қамтамасыз етуге, сонымен қатар осылай тоқтатқан күні қатысушыға қызмет көрсетуді тоқтатқан немесе тоқтата тұрған себебі мен жағдайлары туралы ақпарат беруге;

3) қатысушылармен болған дауларды сотқа дейін қарастыру мүмкіндігін қамтамасыз етуге;

4) банктік құпияның сақталуын, дербес деректердің және Қазақстан Республикасының заңнамасы мен халықаралық стандарттарға сәйкес міндетті қорғауға жататын басқа ақпараттың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету құралдары мен әдістері туралы ақпаратты қорғауды қамтамасыз етуге;

5) Қағида мен жүйенің негізгі тарифтерін оператордың интернет желісіндегі ресми сайтында (www.halykbank.kz) орналастыруға;

6) Қағидада, бекітілген шартта, Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған басқа міндеттердің орындалуын қамтамасыз етуге;

7) қатысушылар арасында электронды хабарламамен алмасуды қамтамасыз етуге;

8) оператор мен қатысушының арасында өзара есептесулерді анықтау, клирингтік позицияларды анықтау (нетто-негізде), қатысушылардың клирингтік позицияларының сомасын және басқа ақпаратты қамтитын нетто-позицияларды құрауға;

9) ұсыну формасы, құрамы және тәртібі қатысушылармен жасалған шарттармен анықталған есептерді құруға және қатысушыларға жіберуге міндетті.

54. Оператор:

1) Қағидаға өзгерістер енгізуге;

2) жүйенің жұмыс жасау талаптарын өзгертуге;

3) қатысушылардың қызметі туралы ақпаратты сұратуға және оны тиісті мерзімде ұсынуды талап етуге;

4) қатысушылардың Қағиданы сақтауына бақылау жасауға;

5) қатысушыларға қызмет көрсетуді бір жақты тәртіпте тоқтата тұруға немесе тоқтатуға;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында шетел мемлекетінің аумағына жүйеде жүзеге асырылған кез келген ақша аударымы туралы ақпаратты тапсыруға және осындай ақпаратқа шетел мемлекетінің аумағынан қолжетімділік ұсынуға;

7) қатысушылармен жасалған шарттар мен осы Қағидаға сәйкес қатысушылардың шоттарын және қамтамасыз ету шоттарын ашу және жүргізу тәртібі мен талаптарын анықтауға.

8) Қағидада, бекітілген шарттарда, Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған басқа құқықтарды пайдалануға құқылы;

55. Оператор қатысушының шығынын өтеуге жауапты емес, егер шығынның себебі келесілер болса:

1) өзара айырбастауда қатысушының файлдарды түсіруін/тиеуін уақытылы қадағаламау;

2) операция қатысушысының тиісті бухгалтерлік есебі, соның ішінде өтелетін өтемдер бойынша;

3) халықаралық төлем жүйесінің қағидасын сақтамау;

4) шығын қатысушының әрекеттерінің/әрекет етпегенінің нәтижесінде пайда болған басқа себептер бойынша.

56. Қатысушы:

1) өз қызметін оператормен жасалған Қағида мен шарттарға сәйкес жүзеге асыруға;

2) жүйеге қауіпсіз қосылуды қамтамасыз етуге;

3) Қағиданың, шарттардың және Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарын орындауды қамтамасыз етуге;

4) қатысушымен жасалған шартта көрсетілген тарифтер мен жүйенің тарифтерімен анықталған тәртіпте жүйе шеңберінде қатысушыға көрсеткен қызметтерді өтеуге;

5) оператордың уәкілетті органының тиісті шешімі болған кезде оператормен шарт бекітуге;

6) операторға қатысушының барлық шоттарынан өзара есептесулердің қорытындысы бойынша нетто-позицияның негізінде операторға немесе басқа қатысушыға тиесілі соманы қатысушының қосымша өкімісіз есептен шығару құқығын беруге;

7) күн сайын карточкалық операциялар бойынша оператормен өзара есеп айырысу сомалары бойынша бақылауды жүзеге асыруға міндетті. Есеп айырысулар жүргізілген күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде өтеу бойынша алшақтықтардың бар екендігі туралы операторды жазбаша хабардар етуге міндетті. Операторды уақтылы хабардар етпеген жағдайда қойылған кінә қою қарауға және өтелуге жатпайды;

8) операторда ашылған шоттарда Қағидаға және қатысушымен бекітілген шартта көрсетілген тарифтерге немесе негізгі тарифтерге сәйкес операторға комиссия төлеу үшін операциялар бойынша кейінгі есептеуге жеткілікті көлемде ақшаның болуын қамтамасыз етуге;

9) операторда уәкілетті органының қатысушының қамтамасыз етуді орналастыру бойынша шешімі болған кезде, қатысушымен бекітілген шарттарда оператормен белгіленген көлемде және мерзімде қамтамсыз ету шотына сақтандыру депрозитін/кепілсалымды енгізуді қамтамасыз етуге;

10) Қағиданың, Қазақстан Республикасының заңнамасының және PCI DSS қауіпсіздіктің халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкес карточкалар бойынша операцияларды жүзеге асырған кезде ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

11) Қағидамен және жүйе тарифтерімен белгіленген талаптармен өз құрылғылар желісінде қатысушылардың карточкаларына қызмет көрсетуді қамтамасыз етуді жүзеге асыруға;

12) құрылғылар желісінде және төлем карточкасын пайдалану арқылы жасалған операциялардан шығатын барлық міндеттемелер бойынша оператор мен басқа қатысушылардың алдында жауап беруге;

13) операторға даулы жағдайларды тексеруге жәрдемдесуге;

14) операторға Қағида мен бекітілген шарттарға сәйкес есеп ұсынуға;

15) Банкроттық, кәсіби қызметін жүзеге асыруға арнайы рұқсаттан (лицензиядан) айырылу фактілерін қоса алғанда, Қағидадан туындайтын қатысушының өз міндеттерін орындауына маңызды әсерін тигізуі мүмкін қайта құрылымдау, ұйымдастыру-құқықтық формадағы өзгерістер туралы, өз орнының және пошта мекенжайының өзгергені туралы, өзінің банктік деректемелерінің, БСН (бсн-дар) өзгергені туралы, сонымен қатар басқа өзгерістер туралы операторға уақтылы хабарлауға;

16) қатысушының мөр бедері (бар болса) қойылып, қатысушының/оның орнын басатын тұлғаның (уәкілеттігін растайтын құжаттың түпнұсқасын/тиісті түрде куәландырылған көшірмесін ұсынып) бірінші басшысының қолымен куәландырылған көшірмесі формасында қағаз нұсқада операторға;

жаңа лицензияны алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күннің ішінде лицензияның көшірмесін;

жарғының өзгерістерінің/толықтыруларының немесе жаңадан берілген жарғының көшірмесін, мемлекеттік тіркеу туралы анықтаманы өзгерістерді тіркеген күннен бастап 15 (он бес) күннен кешіктірмей;

уәкілетті орган тиісті шешімді қабылдағаннан күннен бастап 15 (он бес) күннің ішінде қатысушының жаңа бірінші басшысының тағайындалуын, қатысушының бірінші басшысының лауазымына тағайындалған тұлғаның уәкілеттігінің ұзарғанын растайтын құжаттардың көшірмелерін;

Қағидада және Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған басқа құжаттарды ұсынуға;

17) оператордың сұратуы бойынша кезеңдік негізде қаржы есептілігін ұсынуға;

18) оператордың сұрау салуы бойынша операцияларға қатысушы жүргізетін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігін тексеру мақсатында жүргізілетін немесе жүргізілген операциялар бойынша құжаттар мен ақпаратты беруге;

19) Қағидамен және бекітілген шарттармен, Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген басқа міндеттерді орындауды қамтамасыз етуге міндетті.

57. Қатысушы:

1) Қағидамен және жүйе тарифтерімен белгіленген талаптармен қатысушы айналысқа шығарған карточка бойынша оператордың, басқа қатысушылардың және олардың серіктестерінің желі құрылғысында эквайрингтік қызмет алуға;

2) қатысушының жүйеде қатысу түрінің өзгеруі туралы өтінішті Қағидада қарастырылған тәртіпте операторға жіберуге;

3) Қағидада, бекітілген шарттарда, Қазақстан Республикасының заңнамасында қатысушыларға қатысты қарастырылған басқа құқықтарды пайдалануға құқылы.

12-тарау. Қатысушының қаржы жағдайына мониторинг жүргізу

58. Қатысушыда қамтамасыз ету болған жағдайда, оператор тоқсан сайынғы негізде оның көлемін қайта қарастырады, авторизациялық лимиттен есептелген қамтамасыз етуді қоспағанда. Қатысушының қамтамасыз ету көлемі Банктің уәкілетті органымен бекітілген пайызға = немесе -10 (алу он)/= немесе +20 (қосу жиырма) және одан жоғары пайызға оның есептік көлемі өзгерген кезде азаю/ұлғаю жағына қарастырылады.

59. Қамтамасыз ету мөлшерін анықтау үшін оператор тоқсан сайын оператордың бағдарламалық жасақтамасынан қатысушының өткен тоқсандағы операциялары бойынша айналымдар жөніндегі есепті қалыптастырады. Сақтандыру қамтамасыз ету сомасы неттингтің орташа айлық мөлшерінен оператордың уәкілетті органы бекіткен пайыздық мәнде есептеледі.

60. Оператор (қажет болса) қатысушыға сақтандыру депозитін/кепілсалымды толықтыру қажеттілігі туралы және шарттарға сәйкес сақтандыру депозитін/кепілсалымды толықтыру үшін ақша аударатын күнді ұсыну қажеттілігі туралы жазбаша хабарлайды.

61. Қатысушыдан сақтандыру депозитін/кепілсалымды толықтыру үшін қажетті соманы немесе сақтандыру депозитінің/кепілсалымның сомасын қайтару үшін деректемелерді алғаннан кейін оператордың ішкі рәсімдеріне сәйкес оператор сақтандыру депозитінің/кепілсалымының бөлігін толықтырады немесе қайтарады.

62. Оператор қатысушының сақтандыру депозитінен/кепілсалымнан есептен шығарғаннан/аударғаннан кейін сол күні қатысушыға SWIFT Alliance жүйесі арқылы сақтандыру депозитінде/кепілсалымда ақшаның қозғалысы туралы растау жібереді.

63. Оператор жылына 2 (екі) рет қатысушының қаржы жағдайына:

ағымдағы жылдың мамырында – өткен жыл үшін;

ағымдағы жылдың қарашасында – ағымдағы жылдың бірінші жарты жылы үшін мониторинг жүргізеді.

64. Қатысушының қаржы жағдайына мониторинг соңғы жылдық және жарты жылдық аудирленген және басқа есептіліктердің негізінде жүргізіледі. Қажет болған жағдайда оператор қатысушыдан қосымша ақпаратты сұратады.

65. Оператор қатысушыда сақтандыру депозитінің/кепілсалымның болуына қарамастан қатысушыға кешенді қаржы талдауын жүргізеді.

66. Қаржы мониторингінің нәтижесі бойынша оператор қатысушы сақтандыру депозитін/кепілсалымын орналастырмастан, оператордың қызметтерді ұсыну мүмкіндігісіз/мақсаттылығысыз және т.б. қызметтерді ұсыну ұзақтығын, санатын белгілеу бойынша шешім қабылдайды.

13-тарау. Ақпараттық қауіпсіздік шараларын сақтау тәртібі

67. Оператор жүйенің ақпараттық қауіпсіздігін сақтау мақсатында осы Қағидада:

1) қатысушының ақпаратын техникалық қорғау құралдарына қойылатын талаптарды;
2) оператор мен қатысушылардың жауапты/уәкілетті тұлғаларын шектеу арқылы ақпаратпен алмасу рәсімдері мен мерзімдерін;

3) хабарламалар мен есептердің формалары мен форматтары;

4) деректерді қорғалған байланыс арналары арқылы қабылдау-тапсыру қағидатын;

5) оператордың инфрақұрылымын PCI DSS стандарттарына сәйкес келуіне және сәйкес келуіне тұрақты түрде тексеру жүргізу бойынша рәсімдерін;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында және оператордың ішкі нормативтік құжаттарында қарастырылған жүйені қорғау бойынша басқа шараларды анықтайды.

68. Оператордың бағдарламалық жасақтамасында қатысушының карточкалық базасын жүргізу бойынша қызметтерді көрсеткен кезде оператордың ақпараттық жүйесіне қолжетімділікті ұсыну тәртібі оператордың ішкі нормативтік құжаттарымен реттеледі.

14-тарау. Қатысушыға Қағиданы бұзғаны үшін қолданылатын шаралар

69. Оператор қатысушы Қағиданы бұзған жағдайда осы Қағиданың және қатысушылармен бекітілген шарттардың талаптарына сәйкес қызмет көрсетуді тоқтата тұруға немесе тоқтатуға құқығы бар.

15-тарау. Төлем жүйесінің қатысушыларының төлем қабілетсіздігін реттеу тәртібі

70. Оператор осы Қағиданың және қатысушылармен бекітілген шарттарға сәйкес жүйе қатысушысының төлем қабілетсіздігін реттейді.

71. Реттеу күн сайынғы банкаралық есептеулер шеңберінде жүзеге асырылады.

16-тарау. Тәуекелді басқару рәсімдері

72. Оператор Қағидаға сәйкес тәуекелді басқару рәсімдерін белгілейді, оған:

1) қатысушының жүйеде жасалған операциялар бойынша есептеулерді жүзеге асыру үшін операторда банктік шоттарды ашуы;

2) күн сайын оператор мен қатысушылардың арасында есептеулерді жүзеге асыру;

3) жүйеде операцияларды жүргізу үшін лимиттерді орнатуға оператордың құқығы;

4) қамтамасыз ету шоттарын ашу (оператордың уәкілетті органының шешімі болған кезде);

5) қатысушының қаржы жағдайының жарты жылдық мониторингі;

6) жүйеде жасалған операциялардың көлемі бойынша қамтамасыз ету сомасын тоқсан сайын қайта есептеу;

7) қамтамасыз ету көлемін есептеу криетрилерін белгілеу;

8) жүйеде қатысушыға қызмет көрсетуді тоқтата тұру немесе тоқтату бойынша талаптарды анықтау;

9) есептеулерді кідірткені мен қамтамасыз етуді толықтырғаны үшін тұрақсыздық төлемін/өсімпұлды есептеу және алу;

10) есептеу мерзімдері мен есептеулер бойынша қатысушының берешегін өндіріп алу тәртібін белгілеу;

11) осы Қағидада көрсетілген басқа рәсімдер кіреді.

17-тарау. Қорытынды ережелер

73. Осы Қағидада қозғалмаған, қызметтерді ұсыну тәртібі мен талаптарына қатысты мәселелер оператордың басқа ішкі құжаттарымен, шарттарымен, сонымен қатар Қазақстан Республикасының заңнамасымен реттеледі.

74. «Казкоммерцбанк» АҚ «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға қосылуы арқылы қайта құрылу нәтижесінде жүйеге қосылған қатысушыларға қызмет көрсету құқықтық мирасқорлық негізінде қабылданатын қолданыстағы шарттардың талаптарында жүзеге асырылады.